

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Trg Slobode 3, tel: 021/6616-886, 025/420-093, 023/515-757
e-mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@open.telekom.rs, nsprv.zr@open.telekom.rs

Kvalitetno obrazovanje za sve

Svi građani sveta do 2030. godine će imati besplatno devetogodišnje osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, kao i pristupačne mogućnosti za doživotno učenje, saopšteno je, između ostalog, na Svetskom obrazovnom forumu (SEF), održanom u južnokorejskom gradu Inčonu, od 19. do 21. maja. Na skupu su govorili i generalni sekretar Ujedinjenih nacija Ban Ki-Mun, predsednik Svetske banke Džim Jong Kim i generalni direktor Uneska Irina Bokova. Više od 1.500 njegovih učesnika, a među njima i 130 državnih ministara obrazovanja, u završnici skupa su usvojili Inčonsku deklaraciju „Obrazovanje 2030: Prema inkluzivnom i pravednom kvalitetnom obrazovanju i doživotnom učenju za sve“, koja treba da mobilise sve zemlje članice UN da u oblasti obrazovanja primene taj novi cilj održivog razvoja. Analitičari ocenjuju da je reč o istorijski progresivnoj deklaraciji koja pred državne vlade, međunarodne organizacije i civilno društvo stavlja jednu važnu viziju obrazovanja za narednih 15 godina. Inčonska deklaracija sadrži mnoge izjave za koje se može reći da su bez presedana za takve vrste deklaracija – o besplatnom obrazovanju finansiranom od države, o značaju kvalifikovanih i motivisanih učitelja, o centralnoj ulozi jednakosti i inkluzije, o kvalitetu obrazovanja i obavezivanju na finansiranje obrazovanja... Svetski obrazovni plan za 2030. takođe predviđa i prošireno predškolsko obrazovanje, pristupačno visoko obrazovanje, unapređenu pismenost dece i odraslih, rodnu jednakost u obrazovanju i obrazovanje za održivi razvoj. Sve u svemu, Inčonska deklaracija akcenat stavlja na kvalitet obrazovanja, pre nego na broj učenika u školskim klupama.

„Naša vizija je da se kroz obrazovanje transformišu životi ljudi, uz prepoznavanje važne uloge obrazovanja kao glavnog pokretača razvoja“, piše u Deklaraciji. „Oslanjajući se na nasleđe iz Jomtijena i Dakara, prethodna dva SEF, Inčonska deklaracija je istorijska obaveza svih nas da se životi ljudi transformišu kroz jednu novu viziju obrazovanja, sa smelim i inovativnim akcijama za koordinisanje, finansiranje i praćenje nove obrazovne agende u narednih petnaest godina, kako bismo taj ambiciozni cilj postigli do 2030. godine“. Inčonskom deklaracijom države članice UN su se obavezale da prioritarno obezbede pristup kvalitetnom osnovnom obrazovanju, na primarnom i sekundarnom nivou, za 121 milion dece i adolescenata koji su i dalje van školskih klupa. Ova obaveza je značajan korak ka ispunjenju Milenijumskog razvojnog cilja 2 – da se postigne univerzalno osnovno obrazovanje za sve. Deklaracija će, inače, biti podrška obrazovnim ciljevima u dokumentu Ciljevi održivog razvoja, koji će biti ratifikovani na posebnom samitu UN u septembru.

Da bi se postigli pomenuti ciljevi, osmišljene su tri akcije. Prva je to što se od učesnika traži da „izgrade i nadgrade obrazovne ustanove koje su inkluzivne i koje su efikasno okruženje za učenje“. Druga akcija je da učesnici skupa prošire broj stipendija za zemlje u razvoju, u kojima se mnogi studenti, zbog finansijskih teškoća, bore da se upišu na fakultete. Pored toga, učesnici SEF su obećali da će, kroz međunarodnu saradnju, povećati ulaganja u obuku učitelja i nastavnika, posebno onih u siromašnim zemljama. Ovaj proglas će biti usvojen na 38. Generalnoj skupštini Uneska u novembru, zajedno sa rezultatima već pomenutog Specijalnog samita UN o održivom razvoju, koji će prethodno biti održan u septembru.

„Mi potvrđujemo da je obrazovanje javno dobro, osnovno ljudsko pravo i osnova za garantovanje ostvarivanja drugih prava“, navodi se u Deklaraciji. „Obrazovanje je od suštinskog značaja za mir,

toleranciju, ljudsko ispunjenje i održivi razvoj. Mi smatramo obrazovanje ključem za postizanje pune zaposlenosti i putem za iskorenjivanje siromaštva.“

U završnoj reči SEF, predstavnik domaćina skupa, korejski zamenik premijera i ministar obrazovanja Hvang Vu-ja rekao je da će njegova zemlja, danas jedan od najuspešnijih obrazovnih sistema u svetu, učiniti sve da pomogne postizanje zacrtanih ciljeva. „Nastavićemo da delimo naše iskustvo i mudrost sa drugim zemljama“, rekao je ministar. „Obrazovanje je najefikasnija investicija u sreću pojedinca i razvoj nacije.“ Ministar Hvang i generalna direktorka Uneska Irina Bokova obećali su da će u naredne tri godine biti obezbeđeno šest miliona dolara za Ruandu, Mozambik i Zimbabve, zemlje kojima je potrebna pomoć da razvijaju informacione i komunikacione tehnologije za potrebe obrazovanja.

Svetski obrazovni forum je, takođe, usvojio dokument „Obrazovanje za održivi razvoj“, zasnovan na izveštaju Svetske banke, u kome se kaže da svet može da postigne održivi rast samo ako omogući svima da steknu znanja i veštine za ekonomski rast. Banka ocenjuje da će obrazovanje pomoći da se okonča ekstremno siromaštvo na taj način što povećava zaradu zaposlenima, što čini da obrazovane žene mogu da pomognu sebi i svojim porodicama i što se tako povećava ukupni ekonomski rast. U skladu sa ciljem Svetske banke do 2030. godine iskornei ekstremno siromaštvo, iz te institucije je najavljeno da će biti odvojeno pet milijardi dolara – dvostruko više nego u prethodnih pet godina – za unapređenje globalnog obrazovanja u narednih pet godina. Svetska banka je usvojila finansijski sistem zasnovan na rezultatima, prema kome zemlje dobijaju novac samo ako ispunjavaju dogovorene ciljeve.

Ključni elementi Deklaracije su:

- ◆ Dvanaest godina javnofinansiranog, besplatnog i ravnopravnog kvalitetnog osnovnog i srednjeg obrazovanja, sa najmanje devet godina obaveznog školovanja.
- ◆ Najmanje jedna godina besplatnog i obaveznog kvalitetnog predškolskog obrazovanja, uz garanciju da sva deca imaju pristup kvalitetnom razvoju u ranom detinjstvu.
- ◆ Posvećenost rešavanju svih oblika isključenosti i marginalizacije nejednakosti i nejednakosti u pristupu, učešću i rezultatima učenja.
- ◆ Priznavanje važnosti rodne ravnopravnosti u ostvarivanju prava na srednje obrazovanje, uključujući i posvećenost podržavanju rodno osetljivih politike.
- ◆ Zalaganje za kvalitetno obrazovanje i unapređenje rezultata učenja, uključujući osnaživanje nastavnika i vaspitača, njihovo adekvatno regrutovanje, dobru obuku, profesionalne kvalifikacije, motivisanost i podršku.
- ◆ Posvećenost kvalitetnom doživotnom učenju.
- ◆ Preporuke o kriznim odgovorima i obezbeđenje bezbednih i sigurnih uslova u kojima se pruža obrazovanje.
- ◆ Potvrda da osnovna odgovornost za sprovođenje ove agende leži na državi.
- ◆ Hitno opredeljenje za investiranje najmanje četiri do šest odsto BDP-a ili izdvajanje najmanje 15-20 odsto ukupnih javnih rashoda na obrazovanje.

Novi Sad, 09.06.2015.

Hadži Zdravko M. Kovač, gen. sekretar

